

21.4.15

57a (מפני שיש בהן חיי נפש) → 58b (אמר רבא אמר רב חסא בעי רבי אמי) 57a

1. על קל דבר פשע על שור על חמור על ששה על שלמה על כל אגדה אשר יאמר כי הוא זה עד האלהים יבא דבר שניהם אשר ירשיען אלהים ישלם שנים לרעהו: שמות כב:ח.
2. כי יתן איש אגל ורעהו קסף או כלים לשומר וגנב מבית האיש אם ימצא הגנב ישלם שנים: שמות פרק כב פסוק ו
3. כי יתן איש אגל ורעהו חמור או שור או ששה וכל בהמה לשומר ומת או נשבר או נשבה אין ראיה: שמות פרק כב פסוק ט

- I (ביטול מקח) – do all transactions hold? – אונאה question about the excluded categories from ר'אמי
- a ביטול מקח ר' נחמן: he resolved it in the affirmative – ר' יונה בשם ר' יוחנן
- i הקדשות: ר' יונה בשם ר' יוחנן
- ii קרקעות: ר' ירמיה בשם ר' יוחנן
- 1 *Observation*: ר' יונה would certainly agree re: קרקע; but ר' ירמיה wouldn't extend to הקדש, as per שמואל:
    - (a) *If*: you redeem הקדש on a ש"פ (far below its value) – it's redeemed
    - (b) *Tangent*: if בעל מום is swapped– it now becomes חולין but must be appraised (and difference paid, if any)
      - (i) *ד' יוחנן*: this requirement is מד"ס (i.e. מה"ת it is redeemed even at ש"פ)
      - (ii) *ד"ל*: this requirement is מה"ת (redemption doesn't take place without full value payment)
    - (c) *Circumstance*: can't be amount of אונאה, as משנה excludes הקדשות (no one could claim מה"ת)
      - (i) *But*: can't be מקח, as ר"י (as quoted above) certainly allows for הקדשות to be cancelled – מה"ת
    - (d) *Rather*: must be ביטול מקח and positions are reversed (ר"י – מה"ת, as above)
      - (i) *And*: they disagree about whether to accept שמואל's ruling (above)
      - (ii) *Or*: both accept שמואל, disagree about whether it may be employed לכתחילה or not
    - (e) *Alternatively*: (no reversal) it's about אונאה and they disagree about how to interpret אונאה אין להם אונאה
      - (i) *ד' יוחנן*: they are excluded (against ר'אמי's interpretation)
      - (ii) *ד"ל*: they aren't defined by 1/6 (ר' חסדא)
        1. *Challenge*: ruling that there is neither רבית nor אונאה for הקדש
        2. *Block*: just as ר"ח interpreted our משנה as meaning “not bound by 1/6”, same here
          - a. *Challenge*: end of משנה lists this is אונאה חומרא
          - b. *Answer*: that's in re: רבית
            - i. *Challenge*: why not also list that this is אונאה חומרא even less than 1/6
            - ii. *Block*: this is far from the only stringency of הקדש!
        3. *Tangent*: discussion of רבית בהקדש – how can this occur?
          - a. *Contention*: can't be that the גזבר lent הקדש funds at interest – that's מעילה → חולין
          - b. *Solution1*: someone committed to provide flour @4 סאה per סלע and it went up to 3
          - c. *Solution2* (ר"פ): the גזבר lent money used for as-yet-unsanctified building materials
- II Analysis and sources of additional categorical exclusions:
- a תשלומי כפל: שטרות, עבדים, קרקע, עבדים, שטרות: תשלומי כפל
- b תשלומי ד' וה': תשלומי ד' וה' where there is no כפל, above list applies here as well
- c רעהו הקדש: doesn't take an oath – excluded via כפל ופרט וכלל (v. 2); הקדש is excluded via רעהו
- d רעהו הקדש: doesn't pay (for גנבה) - excluded via כפל ופרט וכלל (v. 3); הקדש is excluded via רעהו
- i *Challenge*: ruling that if someone was bringing שקלים on behalf of townfolk and they were stolen or lost, he takes an oath that he didn't abscond/neglect
- 1 *Answer1* (שמואל): he is a ש"ש and he swears in order to collect his fee - but he swears to the townfolk in the presence of the גזברין to remove suspicion from him – or from them (that they didn't send their שקלים)
    - (a) *Challenge*: it refers to theft or loss – both of which a ש"ש is liable for (i.e. how can he claim his fee?)
      - (i) *Answer* (רבה): “stolen” here means מזוין, “lost” means “at sea” - i.e. both are אונסין (→ פטור)
  - 2 *Answer2* (ר' יוחנן): follows ר"ש (in our משנה) – there is a חיוב אחריות on שקלים
    - (a) *Challenge*: if they already did תרומת השקלים, there is no אחריות (lost שקלים are included)
  - 3 *Rather* (ר"א): this שבועה is מד"ס to ensure that people don't treat קדשים lightly
- e *Challenge* (to ש"ש): ruling that if someone was hired to watch something associated with אדומה, he is liable
- i *Answer*: in that case, they made a קנין, generating an exception and creating liability
- III ר'אמי's qualification of the exclusion of הקדש – only קדשים שאינו חייב באחריות; otherwise, ונכחש בעמיתו; else, ונכחש
- IV ר' יהודה's expansion of the excluded items – ס"ח, animals, jewels
- a ס"ח – people will pay any amount
- b בהמה ומרגלית – people often are “desperate” to find a match – limit – until 200% of value
- i Addendum: ריב"ב extends this notion to horses, weapons and shields, as they are used for survival